

אוצר בית-דין:

הגיע זמן **תאנים** - שלוחי בית דין שוכרין פועלין, עודרין אותן [גרסת הגר"א: אורין אותן], ועושין אותן דבילה, וכונסין אותן בחביות ומכניסין אותן לאוצר שבעיר.

הגיע זמן **ענבים** - שלוחי בית דין שוכרין פועלין, **בוצרין אותן**, ודורכין אותן בגת, וכונסין אותן בחביות ומכניסין אותן לאוצר שבעיר.

הגיע זמן **זתים** - שלוחי בית דין שוכרין פועלין, ומוסקין אותן, ועוטפין אותן בית הבד, וכונסין אותן בחביות ומכניסין אותן לאוצר שבעיר. **ומחלקין מהן ערבי שבתות כל אחד ואחד לפי ביתו**. (תוספתא שביעית פ"ח הלכות א-ב)

(C) הרב יוסף גבי רחמן 92 קניית פירות וירקת בשמיטה

92

אוצר בית דין

תוספתא שביעית פ"ח הלכות א-ב

בראשונה היו שלוחי בית דין יושבין על פתחי עיירות - כל מי שמביא פירות בתוך ידו, נוטלין אותן ממנו ונותן לו מהן מזון שלש סעודות; והשאר, מכניסין אותו לאוצר שבעיר.

(C) הרב יוסף גבי רחמן 91 קניית פירות וירקת בשמיטה

91

שביעית ח', ו:

תאנים של שביעית, אין קוצין אותן
במקצה, אָבֵל קוצה אותם בחרבה.
אין דורכין ענבים בגת, אָבֵל דורך
הוא בערבה. ואין עושין זיתים בַּבַּד
ובקטב, אָבֵל כותש הוא ומכניס
לבדידה.

(C) הרב יוסף גבי רחמן 94 קניית פירות וירקת בשמיטה

94

רמב"ם נ"ד ה"א, וכן בספר המצות, סא תעשה ר"כ"ט :

וזה שנאמר "את ספיח קצירך לא תקצור" - שלא יקצור כדרך שקוצר בכל שנה. ואם קצר כדרך הקוצרין - לוקה. כיצד? כגון שקצר כל השדה... אלא קוצר מעט מעט וחובט ואוכל.

(C) הרב יוסף גבי רחמן 93 קניית פירות וירקת בשמיטה

93

חזו"א (י"ב, ו):

ומה דתניא בתוספתא (הובא ברמב"ן ובר"ש פ"ט מ"ח) דבזמן שיש אוצר על פי בית דין, דורכין ענבים בגת וזיתים בבית הבד, שמעינן דהא דתנן (פ"ח מ"ו) שאין דורכין ענבים בגת, היינו דוקא בעלים אבל אותן שזכו מן ההפקר מותרין בכל.

וקרא דלא תקצור כדרך הקוצרים **בעלים** אזהר רחמנא, ומשמע בתוספתא שם, **שבוצרין הכל בבית אחת ולא מעט מעט, ויש ראייה מכאן דאף לדעת הרמב"ם אין איסור רק בבעלים.**

(C) הרב יוסף גבי רחמן 98 קניית פירות וירקת בשמיטה

98

ר"ש סירילאו, ירושלמי פ"ט ה"ו

פירות שביעית לעשות דבילה מי שרי? פירות שביעית לבצור, לדרוך אותן בגת מי שרי? וליכא למימר, דמשום דהוו שלוחי בית דין שרינן להו למעבד בפירות שביעית כשאר פירות החול, דהא מקראי יליף להו בתורת כהנים 'לא תבצור' כדרך הבוצרים... (וכי מותר לבית הדין לעבור על הדין?)

אבל האמת... דסיפא (הלכה ב שבתוספתא עוסקת) **בפירות שישית**... היו בעלי בתים פותחין האוצר שבבתים, ואחר כך פותחים האוצר שבעיר שמילאו אותם בית דין...

חזון איש: "מה שפירש הרש"ם... תמוה, וכי הפקיהו ב"ד פחת ששית וגזלו את כל העולם?".

(C) הרב יוסף גבי רחמן 95 קניית פירות וירקת בשמיטה

95